GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ DALMATINIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODJEL

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 10

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1,50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
INOSTR. TROMJES. D 45. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA II | ŠIBENIK, 2 FEBRUARA 1934 | BROJ 61

ŽUTA OPASNOST

Musolini je nedavno pisao u jednom članku o žutoj opasnosti, a sada mora da objašnjuje Japancima, kako je to on zapravo mislio. Prošlih dana ustao je jedan narodni zastupnik u engleskom parlamentu i pokazao tuce olovaka, koje je kupio po dinar komad. Zagrebački trgovci su se istodobno uzvrpoljili, jer se govori o prodajnom uredu japanske robe i o opasnosti za našu „mladu" industriju, koja u ostalom nije niti naša, jer je većinom u rukama stranaca, niti mlada, jer se sastoji od starih, poljskih i čeških mašina. Medjutim, sada su gospodari starih mašina uspjeli da se zabrani uvoz starih strojeva, da ne bi odviše jedan drugome konkurirali, kad ih je već i onako previše.

Za šezdeset sati nedjeljnoga rada u japanskoj tekstilnoj industriji dobije stručni radnik oko 140 dinara, a za 48 sati rada na istom poslu u Lankaširu u Engleskoj, dobije sedam stoti a dinara!

Kako vidimo, Englezi se s pravom plaše, jer plaćaju svoje radnike pet puta bolje nego Japanci, ali naši industrijalci plaćaju svojim radnicima često manje nego i japanski, jer su naši radnici sretni kad zarade u svom mučnom radu na akord 900 dinara mjesečno, a na stotine žena radi po dinar i pol na sat!

Sav napredak evropske industrije osnivao se je na činjenici, da se industrija može razvijati samo ondje, gdje ima ugljena. Na taj način razvila se je francuska, engleska i njemačka industrija. Tvornički radnici u tim zemljama dobivali su plaće nekoliko puta veće, nego što je to ijedan seljak mogao da zaradi na svojemu imanju uz najteži rad, bez obzira, kad nadnica počine i koliko sati traje. Organizirani radnici osigurali su sebi pristojan život, pa su, na primjer, i danas engleski radnici u južnoafričkim rudnicima plaćeni dnevno sa 160 dinara za osam sati rada, dok zajedno s njima rade crni Kafri dvanaest sati za deset dinara dnevno! Napredak industrije, novi strojevi na benzin i elektrika, nova nalazišta rudnika, iskorišćivanje vodenih sila, sve je to stvorilo po cijelome svijetu industrije i uništilo prednost evropskih ugljenom bogatih država. Crni i žuti radnik počinju danas uspješno konkurirati bijelome radniku, koji je naviknut na bolji život i na bolje plaće. Nažalost, naši radnici ne spadaju u ovome računu medju bijele radnike, a niti medju žute, jer rade sa nadnicom žutih radnika robu, koja se prodaje za dvadeset posto skuplje od engleske.

Japanska roba počela je da prodire u Evropu. Japanci su uspjeli da 60 posto svoje robe prodaju inozemstvu uz nečuveno niske cijene, protiv kojih ne pomažu ni velike zaštitne carine. Italija i Engleska su u velikoj neprilici od ove japanske napasti. I oni bi najvoljeli spriječiti carinama ulazak japanske robe, ali oni znaju, da Japanci ne bi više kupovali englesku odnosno britansku, nego amerikansku vunu, što bi značilo uništenje Australije i indijskih seljaka, koji sade pamuk, a kojima vlada Engleska.

Kroz čitavo jedno stoljeće najbogatije evropske zemlje uspjevale su da se bogate i da dobro plaćaju svoje radnike na račun Crnaca i žutih ljudi, koji su im jeftino slali sirovine. Sada pak stvorene su nove industrije u zemljama žutih i crnih ljudi (a kako smo vidjeli i u zemljama siromašnih seljaka), koje imaju tako nevjerojatno niske nadnice, da mogu uspješno konkurirati najnaprednijim i najbogatijim zemljama svijeta, izazivajući u njima nezaposlenost, nered i strah pred budućnošću. Jasno je po tom, da je došlo novo vrijeme i novi odnosi na svijetu već su na vidiku. Iz sadašnjeg meteža niknuti će posve nove prilike života i gospodarskih odnosa.

N.K.-B.

Francuska štampa o razoružanju

Pariz 2 februara. Francuska štampa objelodanjuje na uvodnom mjestu tekstove britanskog i talijanskog memoranduma i drži se pri tome prilično rezervisano. Petit Parisien piše da je to pokušaj posredovanja između nastojanja Francuske i pretjeranih zahtjeva Njemačke. O talijanskom memorandumu piše da ne sadrži nikakovih stvarnih predloga već da ima samo neku platonsku formu.

Pred novom pom. konferencijom

New York 2 februara. Ministarstvo inostranih posala razmišlja o mogućnostima saziva pomorske konferencije na kojoj bi se pretresli novi problemi i revidirao omjer pomorskih snaga osobito u pogledu Japana.

Oko englenskog memoranduma

London 2 februara. Britanska štampa jednodušno odobrava britanski memorandum o razoružanju i dovodiga u sklad sa tezom sigurnosti. Ističe da taj memorandum prestavlja obilati prilog toliko potrebitom međunarodnom sporazumu u današnje teško doba.

Ručak u našem posianstvu u Beču

Beč, 2 februara. U svečanoj sali kr. jugoslovenskog poslanstva u Beču priredio je naš poslanik g. Nastazijević svečani ručak u čast pretsjednika austrijske republike g. Miklasa. Prisustvovali su savezni kancelar Dr Dollfuss, bivši kancelar Renner, potkancelar Winkler, članovi diplomatskog zbora sa gospođama i ostali odličnici.

Mušanov referira

Sofija, 2 februara. Jučer prije podne u velikoj sali ministarstva inostranih posala započela je sjednica parlamentarne komisije za vanjske poslove na kojoj je gosp. Mušanov dao ekpoze o političkim razgovorima što ih je vodio sa političkim ličnostima u Budimpešti. Započeta diskusija će se nastaviti na idućoj sjednici te komisije.

Posjet Dr. Dollfussa Mađarskoj

Budapešt 2 februara. Listovi donose da posjete kancelara Dr. Dolfussa u Budimpešti ima dublji i ozbiljniji politički značaj nego posjeta talijanskog potsekretara Suvicha, koji će tek 15 o. mj. doći u Budimpeštu. Podvlači se da obe posjete ne stoje u nikakovoj vezi.

Sažalnica Francuske prigodom katastrofe ruskih letača

Pariz, 2 februara. Francuski je ministar za vazduhoplovstvo upravio svome ruskom kolegi ganutljivu sažalnicu prigodom katastrofe, koja je zadesila ruske letače u stratosferu, koji su svojim usponom od 26 km postavili novi svjetski rekord za dizanje u visine dne 31. I

Pariz, 2 februara. Paris-Midi piše u svom uvodniku da Francuska ne može usvojiti njemačke zahtjeve o ravnopravnosti u oružanju, jer Njemačka ne pruža nikakove garancije za francusku sigurnost.

Svjetska kronika

Japanci poduzimlju veliku akciju za pronalaženje tržišta za svoju robu. U svrhu indirektne propagande obilaze njihovi umjetnici po Evropi.

Nj. Vel. Kralj je odredio da ban dr. Perović posjeti zagrebačkog nadbiskupa dra Bauera i da Ga dnevno izvještava o stanju njegove bolesti.

HPD „KALNIK" u Križevcima dobilo je od ministarstva fizičkog odgoja pripomoć od 30.000 dinara.

Banska uprava primorske banovine dobila je kredit od 4 i pol mil. din. za javne radove.

Žensko pozorište u kome će igrati samo žene, čak i muške uloge, osnovano je u Parizu.

Najskuplji grad na svijetu izgleda da je Istambul. Jedna banana stoji 10 din., svilena košulja 900 din., boca običnog francuskog vina 240 din.

Zbog članka Mussolinija o japanskoj politici još uvijek vlada nezadovoljstvo u japanskim političkim krugovima premda je Mussolini dao nužna objašnjenja japanskom poslaniku u Rimu.

Poslje raznih bombaških atentata u srednjo-evropskim zemljama, sada je došla na red i Švicarska gdje počinju takodjer eksplodirati bombe.

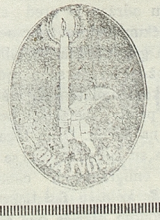
Avijon bez motora i bez trupa U Lenjingradu se vrše sada interesantni pokušaji s izgradnjom jedrilice bez trupa. Prema izgledu s polja takav avijon pretstavlja samo „leteće krilo" originalne konstrukcije. Projektant nove vrste jedrilice je slušaoc Instituta za građansku avijaciju Kostjenki.

JOSIP JADRONJA - Sibenik
Međunarodno otpremništvo agentura, komisionalna, pomorska poslovnica
Poveljeni
Trgovački - Pomorski Mešetar.
Utemeljeno 1906. - Brzoj. Šped.
Jadronja Telef. broj 3 i broj 27
Komision. skladištai zastupstva prvih tvrtka i tvornica u tuzemstvu i ihozemstvu

Širite „Narodnu Tribunu"

Trgovina koža, cipela i šport. predmeta
Aleksandar Anweiler
ŠIBENIK, ulica Kr. Tomislava 4
Specijalna radiona za sve vrste cipela BOJADISEMO KOŽNATE KAPUTE. Popravljamo sve vrsti kaljače i gumene cipele.

VASO ČOK - ŠIBENIK
Industrija svijeća na električni pogon.
Zastupstvo mineralnih voda Rogaska Slatina.
Skladište papira Zagrebačke dioničke tvornice papira Zagreb.
Skladište anilinskih boja Vilim Brauns, tvornica boja, Celje.
Trgovina kuhinjskog posuđa, staklarije, stakla za prozore i okvira.

Par riječi seljaku

Jedan od mnogih uzroka bijedi našega seljaka je i taj što sitno gospodarstvo, lagan rad oko kuće, nije nikako razvijen. Gojenje voćaka, povrća kunića, kokošiju, pčela i drugog taj je lagani ali važan i unosan rad domaćice i domaćina. Takvo sporedno zanimanje začepi mnoge rupe u ekonomiji seljakova gospodarstva. Istina, za takav rad treba spretnosti, osjećaja za red i čistoću, pa treba češće uzeti i knjigu u ruke. Sve se to, na žalost, teško može očekivati od ljudi kojima je kuća nužno zlo, upotrebljiva kad priroda ne dopušta boravljenje vani. Ipak ima mnogo naših seljaka koji bi mogli da uspješno rade na tom, a sve bez mnogo truda i troška.

Počinje se sa malim, ali uz savjet učitelja, svećenika ili sreskog agronoma.

Kokošiju goji bar nekoliko jer one iskorišćavaju svakojake otpatke. Ko hoće da se uputi nešto bolje odlično je za seljaka knjiga: „Lav Bajkov: 20 kokošaka zemljoradnika".

Voćke posadi gdjegod ti je to moguće: oko kuće, u vrtu, u ogradi i t. d. Od njih ima seljak neprocjenjive koristi. (Vidi naše upute.)

Iskoristi svaki komadić zemlje oko kuće. Kad plandueš na suncu ili u hladu, kad je studen ili kiša, sjeti se da još uvijek možeš da učiniš u svome vrtu. — Kod nas se gotovo i ne goje kunići, a od njih može biti ogromne koristi ako se potroši par sati na čitanje uputa iz knjige. — Pčele je žalosno i spomenuti ti.

Ovakvim radom moći će seljak da proizvede predmete koji se uvijek potražuju, a u najgorem slučaju može ih i sam trošiti. Specijalizacija dobra je u doba dobre prodaje, ali danas seljak mora ida proizvodi što raznoličnije proizvode.

Voćarstvo

Ovdje govorimo o sadnji voćke na njezino stalno mjesto. Za proizvođenje iz sjemena, izdanaka i t. d. treba posebna pouka. Ko želi da mu voćka (navrnuta, obično trogodišnja) dobro uspijeva mora da se drži barem ovoga:

Nabavi dobre voćke iz državnih rasadnika. Izdubi jamu sadržine metra kubičnoga, metar dugu, široku i duboku. Što veća jama tim bolje. Ko izdube premalenu jamu neka se ne nada dobru od voćke. — Prije sadnje, voćki podreži žile i grane pazeći na pupove da uzmognu izbiti zgodne mladice. I podrezivanje voćaka grdna je rana naših težaka. Nećete nigdje kod nas viditi da neko dobro obreže voćku, pa teško i u perivojima. — U jamu zajedno s voćkom stavi i kolac, a ne zábijaj ga poslije jer ćeš ozlijediti žile. U jamu uspi zemlju da se izmjene slojevi i zagnjoji. Priveži uz kolac vezivom pod kojim se neće leći kukci, ne krpetinama, ali pazi da se kolac i voćka ne taru. Ljeti, za suše izlij pedesetak litara vode oko voćke u jarak podalje od debla.

JAVNI RADOVI

Tko hoće raditi ne smije gladovati

Nedavno je naša Kraljevska Vlada donijela uredbu o izvadjanju javnih radova u državi. Intencija Vlade ovom uredbom jest ta da se javnim radovima ublaži naša besposlenost i da se izgrade i poprave razni korisni i vrlo potrebni objekti: putevi, rijeke i potoci; odvodnje, pošumljivanje goleti i razne druge gradnje i dogradnje. To znači polučiti dvije velike koristi: uposliti gladne i besposlene i popraviti i izgraditi potrebne objekte. Uredba je dakle kao osnovica već tu i po njoj bi se trebalo već nešto početi i raditi. Ona je sve dotle mrtva krpa papira, dok se ne počne provadjati u život. Niže upravne vlasti i općine treba da na temelju ove uredbe, stvore neke radne osnove i planove, pa da se jednoć nešto počne. Vrijeme prolazi a glad se polako uvlači u kuće — naše za rad sposobne sirotinje. U agrarnoj i bogatoj zemlji Jugoslaviji riječ „glad" ne bi se smjela čuti, jer ima obilno srestava i načina za život, samo treba ozbiljno i što prije prionuti poslu. Ako za to momentalno nema dovoljno novčanih sredstava, može državna vlast uvesti radne bonove ili plaćati radništvo u naturi. I ako bi ovo bile novotarije u financijskoj politici države, to ništa ne smeta. Nisu ljudi radi principa i zakona nego principi i zakoni radi ljudi . . . „Nužda zakon mijenja" kaže narod. — U državi punih hambara žita i mnogo potrebnih izgradnja, ne smije biti gladi i besposlenosti.

Zimsko vrijeme već prolazi pa još malo i na pragu smo proljeća, kada glad i besposlenost uzima najveće razmjere. Zato bi trebalo čim prije stvoriti osnove za javne radove i po njima čim nastane povoljno vrijeme, otpočeti rad. — Brza pomoć dvostruka je pomoć.

M. B.

Nove zavjere protiv fašističkog režima u Italiji

Interesantan proces pred specijalnim fašističkim tribunalom.

U srijedu održan je pred specijalnim fašističkim sudom proces protiv jedne veće grupe antifašističkih elemenata. Optuženi su da su, naročito među katoličkom omladinom, vršili propagandu protiv fašizma i podsticali omladinu na akciju. Osim toga optuženi su da su stajali u vezi sa antifašističkim emigrantskim centrima. U toku izvida koje su fašističke vlasti vodile povodom otkrića ove akcije utvrđeno je, da postoje omladinske antifašističke organizacije i grupe u Milanu, Genovi i još nekim mjestima. Među optuženima nalaze se profesori univerziteta, advokati, studenti i veći broj radnika. Svi su oni pripadali antifašističkim grupama „Giustizia e Liberta" ili „Giovane Italija." Osuđena su trojica dok su 22 riješena a jedna veća grupa zadržana je i dalje u zatvoru te će im biti ponova suđeno.

Šta veli general Denjikin na pitanje dali će biti rata?

Ovih dana je u Parizu u dvorani civilnih inžinjera održao predavanje istaknuti vojskovođa iz svjetskog rata i kasniji vođa bijelog pokreta u južnoj Rusiji general A. Denjikin, koji sada živi u Parizu, ali ne učestvuje aktivno u političkom životu ruske emigracije. Pred mnogobrojnom publikom je general Denjikin ocjenio sadašnju međunarodnu situaciju i pored mnogih drugih aktuelnih pitanja dodirnuo je i problem, da li će uskoro biti rata.

Nema sumnje, — rekao je general Denjikin, — da „zadovoljne" države, među koje spadaju Engleska, Francuska, Poljska, Jugoslavija, Čehoslovačka i Rumunija, potpuno iskreno, štaviše strasno žele mir, da učvrste svoju unutrašnju situaciju. Ne možemo reći ni da bi „nezadovoljne države" sada željele rat. Ne zbog toga što isključuju to radikalno sredstvo za postizivanje svoga cilja, nego uslijed nepripravnosti jednih i slabosti drugih, zastrašujućih patnja prošlosti i najzad otsustva povoljne konjukture. Ali ti nacionalni zadaci, koje ističu Njemačka i Japan i koje s najvećom energijom tamo šire u masi vlada, literatura, štampa, škola pa štaviše i crkva, kao i međunarodni zadaci, koje se trudi da ostvari sovjetska vlada, ne mogu biti rješeni drukčije nego naoružanom rukom.

Pitanje da li će biti rata uopšte nije za Denjikina problem. Denjikin podvlači, da je od vremena izlaska Jevreja iz Egipta pa sve do naših vremena približno od 3.582 godine svijet živio samo 232 g. u miru. Troškovi na naoružanje u pojedinim državama rastu iz godine u godinu. 1931 g. je svijet na primjer na vojne priprave samo prema budžetskim podacima potrošio preko 100 milijardi franc. franaka. Smrtonosna oružja se razvijaju strašnom brzinom. Prema nazoru gen. Denjikina konstelacija sadašnjih međunarodnih odnosa mora neizostavno dovesti do ratnog konflikta.

Za generala Denjikina je jedino pitanje „kad će biti rata." Govornik nije tačnije označio termin, ali je spomenuo, da se kao kritična godina smatra 1935 god., jer će se te godine plebiscitom odlučivati o daljoj sudbini Saarske oblasti i osim toga će istећi i japanski mandat nad ostrvima u Tihom Okeanu. Pored toga se često navodi, da će smanjenje broja rođenih za vrjeme rata naročito ispoljiti prilikom regrutacije za francusku armadu i najzad do tog vremena će biti završene i ratne pripreme Njemačke i t. d.

To je mišljenje istaknutog vojnog stručnjaka i aktivnog borca u svjetskom ratu.

Ukidanje vagon-restauranta u ubrzanom vozu Split-Zagreb

Direkcija državnih željeznica u Zagrebu saopćuje da se počevši od 1 II o. g. na pruzi Zagreb-Split obustavljaju restaurant kola u ubrzanim vlakovima broj 1009 i 1010 zbog slabe frekvencije. Ova kola staviće se ponovno u saobraćaj 15 maja o. g.

Pitanje socijalnog osiguranja trgovaca

Ovih je dana povedena zajednička akcija Trgovinsko industrijskih komora i Udruženja trgovaca u cijeloj državi u pogledu ostvarenja socijalnog osiguranja trgovaca i njihovih porodica. U tom pravcu izradjen je i predlog za mjerodavne faktore, koji će biti podnijet na odobrenje široj konferenciji pretstavnika trgovaca i tek poslije usvajanja taj će se projekat dostaviti mjerodavnim faktorima, molbom, da se tom vrlo važnom pitanju pokloni najveća pažnja.

Bugarska neće potpisati balkanski pakt

Nakon odlaska bugarskog kraljevskog para iz Bukurešta u političkim se krugovima tvrdi, da je definitivno odlučeno, da Bugarska ne će potpisati balkanski pakt. Bugarskoj više konvenira da sklapa bilateralne ugovore sa pojedinim državama. Balkanski pakt bit će potpisan u Beogradu danas, kada će se u Beogradu naći pored Titulesca i turski ministar Tevfik Ruždi bej, dok će za ostale države potpisati njihovi opunomoćeni ministri u Beogradu.

Marač ima riječ:

Marač: Evo nam je prošla i nova godina. Kaže naš Niko da je i ova jur počela rđati. A ja njemu kažem „bleko jedna, da bleko, počela je rđati za te," a može biti i za me, kažem u sebi. Što je bilo boljega izilo se i popilo ovih božića, pa se sad možeš očitije grijati ne smeta ti lonac.

Naš Niko zakla je brava, pa se on i žena zatvorili u kuću i nisi ih vidija dok je trajalo mesa. I bolja drva se položilo. Niko kaže da nikad drva bolje ne goru što o Božiću. A ja kažem budali da nek onakva sada ložiš da neće ništa gore vatre dati iako ne puše Božić u vatru. Ali nije ni s božićima i novom godinom prošla sva studen. Biće toga još, velju ja. Zato se ja i nisam bijo razveselio baš puno.

Iđen ja nekidan vako putem kad će mi Ante Benevrek:

— O Marač, šta si se tako prisamitija u pasu ko da si izija brime lozja.

— Mući bleko, da bleko, ono ti ćaća ide lozje, a ja idem . . . Nisam se moga sititi šta ja idem. Božići su prošli i nove godine, pa šta ja sad idem to mu nisam tija kazati. Ali kazaću vami drugi put.

DOMAĆE VIJESTI

KINO „BALKAN“ prikazuje u petak i subotu: Savršeno umjetničko djelo „Za otadžbinu“. Herojska borba malog naroda za slobodu!

U nedjelju i ponedjeljak: Film nad filmovima „Pjesma nad pjesmama“ po romanu Hermanna Sudermanna. Igra: žena nad ženama Marlene Dietrich.

U utorak: King-Kong.

Sokolski ples održao se nedavno u svim prostorijama Hotela „Krka“. Posjet, kao što je to običaj kod svih sokolskih priredaba, bio je rekordan te je pretstavljao najelitniji revi šibenskog građanstva. Svirala je sokolska i mornarička muzika naizmjence, unoseći naročitu živahnost i raspoloženje među društva, dok se plesalo skoro bez pauze. Sokoli i sokolice u sokolskim odorama u velikom broju uzveličali su ovaj ples, pružajući mu pravi sokolski značaj. Sve u svemu, ovaj ples bio je prava sokolska manifestacija.

Otkupni bonovi od 25 para. Ovih dana daće se u promet bonovi socijalne skrbi u Šibeniku, koji će se moći otkupiti za 25 para na blagajni iste ustanove. Preporuča se građanstvu da nabavi bonove i da iste pruži prosjacima mjesto novca, a koji će s ovim bonovima moći da si pribave potrebitu hranu.

U fond kupališta „Jadrija“ darovao je Din 20. gosp. Mate Benković da počasti uspomenu blagopok. Šime Iljadice Grbešić. Uprava harno zahvaljuje.

Osvitova plava noć. Miljenik športskog Šibenika, naš ljubimac „Osvit“ koji je u najkraće vrijeme prodičio ime svoga grada, pruža nam u subotu 3 februara u prostorijama Hotela „Krke“ noć užitka i veselja, svoju plavu noć. Bez sumnje je, da će plava noć biti najveća atrakcija ove sezone i da će svi športisti, mnogobrojni kibici „Osvita“ sudjelovati istoj, to nam uostalom, dokazuje divna i uspješna reklama, kojom je „Osvit“ svoju noć najavio.

Ovom prigodom priredjuje se također, i bogata lutrija, koja vjerujemo da će biti razgrabljena s mišlju na skoro gostovanje liga momčadi iz centara naše domovine.

Vrijednost stranog novca u Din. Francuski franak 2·92. Švicarski franak 14·40. Talijanska lira 3.95. Njemačka marka 17·80. Rumunjski lej 0·45 Bugarski lev 0 55 Madžarski pengö 12·96. Grčka drahma 0·43. Zlatni franak 14·40.

Zajednica Dom i Škola. Članovi tog privremenog odbora sastali su se učer u dvorani Gimnazije. Pretresan je novi pravilnik društva koji je dosta opširan, imenovani su članovi uprave i nadz. odbora među kojima se nalazi i stanoviti broj agilnih nastavnika.

U fond G. S. K. „Osvita“ da počaste uspomenu blagopok. Šime Iljadice dali su: Vikario Krste D. 20.— Obitelj Iljadica-Grbešić D 200.— Da počasti uspomenu blagopok. Ant. ud. Pasini dao je Mr. Ph. Crljenko D 50. Prigodom odlaska igrača Osvita u Dugi Rat dali su: Dr. Ante Blažević, Dr. Đoka Malešević, Frane Šare i Božo Bakotić po din 100.— Ante Tambača, Dinko Novak, A. Vitale, Ive Tarle, Miloš Vrljević, Krste Živković i Dr. Božo Dulibić po din. 50.— Milan Relja din. 42.— Petar Sunara din 20.— Uprava svima zahvaljuje.

Vandalizam ili drskost!

Naše agilno društvo „Šubićevac“ posvećuje svu svoju pažnju i ljubav oko uređenja našeg divnog parka „Šubićevac“ ne žaleći truda ni troška da popravi i uredi sve ono što se može u granicama finansijskih mogućnosti društva. Kad bi kod šibenskog građanstva bilo više ljubavi i lokalnog patriotizma, ova bi se borova šumica mogla pretvoriti u najdivniji kutić na še okoline, jer ne zaostaje ni najmanje za splitskim „Marjanom“ dapače u nekim svojim osobinama, daleko od buke i tvorničkog dima, ona je mnogo ugodnija. Ali nažalost mjesto lokalnog patriotizma, ljubavi i svijesti prema svome rodnome mjestu, mjestu požrtvovnosti da se popravi i uredi sve što je razoreno i srušeno, kod nas izgleda da postoje neke nevaspitane i neobuzdane grupe, koje nemaju nikakovog drugog posla, nego da pokazuju svoje vandalske vještine rušeći i uništavajući po Šubićevcu i ono malo što se uz teške i naporne žrtve nekolicine svijesnih građana podiglo, Na vidilici „Zvjezda“ i na mnogim drugim mjestima uništene su postavljene sjedalice, srušena je ograda stepenica razbijaju se postavljene table sa natpisima, a na mnogim mjestima počupane su posađene borove mladice, ukratko vandalske su ruke uništile i izobličile sve ono što je postavljeno i ovo je najbolja svjedožba većine naše omladine, koja namjesto da se povede primjerom svojih drugova po ostalim kulturnim zemljama i gradovima, [illegible] nja svoga mjesta organizirajući skupne izlete u stanovite predjele kamo se tada zajednički radi i uređuje, sadi cvijeće i nove stabljike itd. ona ruši i ono malo do čega se teško i jedva došlo. Ovo ne služi nikome na čast, nego samo na sramotu i kada se već ne može i da uređuje ne treba ni da se ruši. Upozoravamo sve one kojih se ovo tiče, da se okane ovakovog vandalizma, jer će se proti svakoga onoga koga se na djelu zateče najbezobzirnije postupati.

Svaki naš građanin dužan je da prinese svoj skromni obol za procvat svoga grada i rádi toga pozivamo cijelo rodoljubno građanstvo da društvo „Šubićevac“ naročito potpomogne, napose našu agilnu omladinu, koja bi mogla organizirati skupni rad i malenkosti u tom našem parku sama urediti.

ŠIME ANTIĆ — ŠIBENIK
Trgovina manufakturnom robom na malo i veliko. —

Turneja „Kola“. M. F. D. „Kolo“ marljivo se sprema. Kako doznajemo, „Kolo“ će polovinom aprila da priredi jednu turneju u unutrašnjosti naše domovine. Put bi po prilici išao preko Splita, Metkovića, Mostara i Sarajeva u Južnu Srbiju, a zatim preko Beograda i Zagreba u Šibenik. Ne treba posebno isticati od kolike je kulturne važnosti ovaj pothvat „Kola“ za naš rodni grad ako se ispuni. Mi svakako vjerujemo da će se to ispuniti, jer „Kolo“ danas ima požrtvovnu upravu sa vrijednim svojim pretsjednikom konzulom gosp. J. Jadronjom. Naša je najtoplija želja, da do toga dođe i da se naše „Kolo“ povrati noseći nam priznanja i simpatije braće iz unutrašnjosti.

Električna centrala u Šibeniku stavila je u promet vrlo korisne i za domaćice jako zgodne električne peći Ove peći su jako ekonomične, jer potrošak za pečenje, na pr. jedne tuke ne iznaša više od 40-60 para.

Tvrtka, kako je već jednom javila, postavlja potpuno besplatno ove peći i električna kuhala svakome u stan, ko si iste želi posjedovati, pa obzirom na praktičnost i ekonomičnost tih peći najljepše se preporuča građanstvu nabavka istih, tim više što je kod nas električna energija najjeftinija u državi (Din. 0.50 pokw.)

Maturalna zabava učiteljske škole. Kako smo već javili maturanti Drž. učit. škole priređuju 4 februara svoju veliku zabavu u školskim prostorijama.

Odavna nisu đaci ove škole priređivali zabave ovakove vrste, ali kad su to već naumili, onda hoće da ona uspije u svakom pogledu. Rádi toga neumornim radom i složnim spremanjem nastoje da posjetioci zabave nađu što više prijatnog uživanja, kako bi im za dugo ostala lijepa uspomena na jednu veselu, živu i ugodnu đačku priredbu. Obzirom na to što je prihod zabave namjenjen isključivo u korist siromašnih đaka, to se dobrim građanima pruža prilika da na jedan lak, zabavan i veseo način, uz cijenu ličnog zadovoljsta, pomognu iste.

Budući naši učitelji, uzgojitelji naše djece, očekuju da će njihov apel naići na razumjevanje kod cjenjenog građanstva i da će isto svojim brojnim prisustvom doprinijeti postignuću plemenitih ciljeva radi kojih se ova zabava priređuje.

Jadranska Plovidba priredjuje u nedjelju 4 februara izlet za Zablaće, Zlarin i Krapanj prigodom plesa Sokolske čete u Zablaću. Odlazak iz Šibenika u 14·30 s. Povratak iz Zablaća u 21 s.

Proslava Štrosmajera. Gimnazija u Šibeniku najsvečanije će proslaviti Štrosmajerov dan dne 4 februara 1934 u 9 sati prije podne u Gradskom Kazalištu sa naročitim programom.

Gosp. Krste Sunara sin uglednog šibenskog trgovca i posjednika, u ponedjeljak položio je kod Prizivnog suda u Splitu Sudijsko-pravnički ispit sa vrlo dobrim uspjehom.

Dragom Kiki kao i cij. obitelji najljepše čestitamo.

Dosadašnji komandant Mornarske komande kap. fregate gosp. Edgar Angeli otputovao je prekjučer u Zemun na svoju novu dužnost načelnika maritimnog odelenja komande mornarice. Od sveg srca mu želimo što sretniji i ugodniji boravak, nadom da će se uvjek sjetiti Šibenika gdje je dugo boravio i stekao velike simpatije u građanstvu.

U Narodnoj Kafani već dva dana svira prvorazredna Damen kapela.

Postavljen je za profesora 8 pol. gr. Drž. Trg. škole u Šibeniku g. Dorčić Krešimir dosadašnji činovnik pripravnik iste škole.

Imenovani su gg. Dejanović Katica za učiteljicu u Zemuniku i Šare Zvonimir za učitelja u Molatu.

Državna učiteljska škola proslaviće u nedjelju 4 o. mj. Stosmajerov dan. G. prof. Joško Batinica će govoriti o „Štrosmajer apostol jugoslovenske ideje.“

SOKOLSTVO

Sokolska četa Zablaće priređuje u nedjelju dne 4 februara 1934 PLES u svim prostorijama kavane „New-York“ uz sudjelovanje Sokolske glazbe iz Šibenika, te Sokolskih četa iz Zlarina i Krapnja. Početak u 15 s.

SPORT

Revanš-utakmica „OSVIT“ — „ORKAN“ (Dugirat)

Danas petak odigraće se finalna revanš-utakmica za Prvenstvo Provincije SNP-a između „Orkan-a“ i „Osvit-a“

Za ovu najvažniju utakmicu očekuje se rekordan posjet i lijepa igra dvaju najboljih klubova provincije.

Nadamo se, da će naš „Osvit“ i ovog puta osvjetlati lice športskog Šibenika, te će već danas nositi častan naslov „prvak provincije.“

Ova utakmica povjerena je najboljem splitskom sucu g. Sitić-u.

Jedan ne lijepi običaj

Kod nas se udomaćio jedan ne lijepi običaj, kad na primjer, neko ima da dade u javnost, da traži stan, lokal ili bilo što slično, onda se jednostavno, napiše par riječi na papir i umoli u kojem dućanu, da se isto izloži, ne vodeći računa dali je taj oglas u redu napisan, kakav je papir, rukopis itd. To je jako primitivan običaj, koji se upotrebljava jedino u malim varošima gdje ne postoji drugi način oglašivanja. U većim mjestima to je isključeno, osobito pak u onim [illegible] tu se, redovito, svako oglasivanje vrši u malom oglasniku preko novina. Oglasivanje na onako jednostavan način štetno je za sami ugled grada, jer jednom strancu, kad prispije u koji grad prva mu je misao da se informira, dali u gradu izlazi, kakav list, uvjeren da će u njemu najprije naći ono što ga zanima, kako li mora da se začudi, kad prođe našim ulicama i na svakom izlogu vidi obljepljene komade papira, često puta tako išarane da je prosto nemoguće razumiti što dotični želi. Uzalud je nastojanje Šibenčana da svoj grad podignu na dostojni kulturni nivo sve dotle dok budu upotrebljavali ovako primitivna sredstva. Mi smo spremni da svakome ko nešto ima da javi u javnost izađemo u susret i da mu što je moguće jeftinije i bolje uvrstimo, pa upozoravamo sve trgovce i građane Šibenika da u buduće svako oglašivanje vrše preko našeg lista, jer će time nesumljivo koristiti ugledu svoga grada koji će se riješiti, jedne malenkosti, ali koja u kulturnom pogledu znači mnogo.

— Priroda se budi! — ZLATNI I SREBRNI FAZANI počimaju savijati svoja gnjezda. Nabavite si te krasne životinje uz veoma nisku cijenu. Prodajem i Fazonovih jaja za rasplod. Obratiti se kod *Djenka Delfina. Šibenik*

Iznajmljuju se prostorije
kod crkve Gospe van grada u varošu. — Obratiti se na
BRAĆA ILJADICA Grbešić

Tijesno

Na 27 Januara t. g. glazbeno društvo „Hartić“ u Tijesnu obdržalo je svoju redovitu godišnju skupštinu, te nakon izglasanog završnog računa imenovalo je novu Upravu:

Pretsjednik: Kovačev M. podpres. Grkić R. tajnik Salamun J. blagajnik Lisičin Š. arhivar Čubrić A. revizori Borižan A. i Mestrov K.

Glazbeno društvo „Hartić“ dobro napreduje, a sa pouzdanjem se može očekivati, da će isto sa novo imenovanom upravom bolje napredovati i imati još boljeg uspjeha, jer su svi agilni i požrtvovni, te zadojeni ljubavlju prama ovom mladom glazbenom društvu, čiji članovi ne žale truda i dangube samo da vide potpuni uspjeh i napredak. „Tješnjanin.“

Grand Hotel „KRKA“ Šibenik

Od 1. veljače t. g. primaju se abonenti uz slijedeće cijene:

Za Din 650·- dobiva
(ala carte)

za objed: juhu, pečenje ili riba sa dodatkom, slatko svaki dan.

za večeru: pečenje ili riba sa dodatkom.

Za Din 550·- dobiva

za objed: juhu, tri puta sedmično govedinu i pečenje sa dodatkom, dva puta sedmično slatko.

za večeru: riba, gulaš ili tripe sa dodatkom.

Za Din 450·- dobiva

za objed: juhu, govedinu i jedan put sedmično pečenje sa dodatkom, slatko sedmično jedan put.

za večeru: riba, gulaš ili tripe sa dodatkom.

Preporuča se vlasnik
Marko Jakovljević

Za Din 150.000.— možete kupiti u središtu grada ugodan stan, prostrano zemljište za eventualnu gradnju i mjesečnu rentu na najamninu. Obratiti se upravi lista.

Skradin

Skradin, 28 januara. I ove je godine ovdje svečano proslavljen dan svetitelja Save. Sveštenik O. Venedikt Kukolj održaoje lijepo slovo o velikom i prvom srpskom učitelju i prosvjetitelju. Poslje sv. liturgije osvještala se vodica u crkvenim pomješćima. Tu je uzela učešća i narodna škola. Učenice i učenici skladno su otpjevali državnu i svetosavsku himnu, pa su mnogi od njih na opće odobravanje i deklamovali nekolike probrane prigodne pjesme, hvala za to ide našim vrijednim i požrtvovnim učiteljicama Lučić i Nikolić.

Mnogo je naroda bilo toj svečanosti.

„SLAVIJA“
TVORNICA SAPUNA
Braća Iljadica-Grbešić pok. Petra
ŠIBENIK

Proizvađa za domaćice najbolji i najkorisniji sapun za pranje rublja: žuti, zeleni i bijeli.

Prodaje se svugdje

Upozorenje i molba našim cij. pretplatnicima. Ovih dana smo poslali izvatke računa i čekovne uplatnice svim našim cij. pretplatnicima izvan Biograda, Knina i Šibenika, pa ih molimo, da udovolje svojim dužnostima, jer ne možemo dalje čekati. [illegible] mjeseci da podmire pretplatu. Slanje višekratnih obavijesti skopčano je sa znatnim troškovima. Znamo da je svima teško, ali nama je svakako teže, jer mi moramo da neodgodivo udovoljavamo svojim obvezama i da plaćamo uredno sve troškove oko štampanja lista. „Narodna Tribuna“

Pismo iz Kotora

Svečanost pohvala (lodi) sv. Tripunu proslavljena je u Kotoru 27 januara vrlo svečano uz veliko učešće naroda bez razlike vjere. Svečanosti je prisustvovao i sreski načelnik g. Petar D. Serović, koji je pred kratko vrijeme premješten iz Šibenika, a koji je u Kotoru već ranije služio u istom svojstvu. Poslije obavljene svečanosti na trgu sv. Tripuna, pošlo se u zgradu „Admiraliteta Bokeljske Mornarice“ na mali „tratimenat“. Tu je, i ako to nije običaj, Admiral Bokeljske Mornarice pozdravio jednim lijepim govorom g. Šerovića izrazujući radost u ime cijele Boke, a naročito članova Bokeljske Mornarice, čiji je član također g. Serović, nad njegovim povratkom. Našto se g. Serović zahvalio jednim dužim i dirljivim govorom.

Najvažnije emisije iz Radio programa

PETAK:

20.- *Frankfurt* Crni Domimo — 20.- *Varšava* Konc. — 21.- *Hamburg* Tschaikowsky E moll — 22. *Hamburg* Zimski šport.

SUBOTA:

19.50 *Zurich* Aleeste — 20.45 *Palermo* Bezgriješna suzâma — 20.50 *Rim* Prenos op. — *Kngw.* Milit. konc. — 21.20 *Varšava* Chopin konc. — 21.30 *Budapest* Konc. — 19.- *Wien* znamenite tenore.

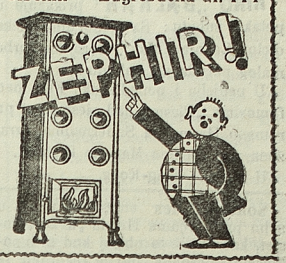
SPLIT „**IDEAL**“ SPLIT

Tvornica kapa i šešira muških i ženskih svake vrsti, po najnižoj cijeni izrađuje i po[illegible]

Prvorazredna Kafana ASTORIA u Šibeniku snabdjevena je bogatim izborom svakovrsnih pića i jelom. Najtoplije se preporučâ cij. građanstvu i strancima — Glazba. — Varietè.

Trgovina željezne robe
Ivan Relja i drug
Šibenik — Zagrebačka ul. 114

HOTEL DE LA VILLE
— Šibenik —
Moderno preuređen. Cijene umjerene

„ILS“ INDUSTRIJA LIJESA I TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladište svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

ANTE FRUA — ŠIBENIK
Najveće skladište DMC svih vrsta vune, svila, pamuka, za pletenje i vezenje TRIDENT konac. Kratke i galanterijske robe, svih vrsta vate i krojačkog pribora. Trikotaške robe, vešta, šalova, kapa, košulja, marama, čarapa itd

STROJARSKA MEHANIČKA RADIONA I LJEVAONICA METALA
S. Kordić i drug
Šibenik

RADIONA za popravak svakovrsnih parnih strojeva, sisaljka, motora, automobila, granika, kompresora, turbina.

MONTAŽA svakovrsnih strojeva, mlinova, hidrauličnih presa, motora na brodove, čamce i t. d.

Ljevanje se dijelovi strojeva. Konstrukcija se propele od bronza

AUTOGENO VARENJE I REZANJE ŽELJEZA

Izložba jugoslovenske štampe u Beogradu

100 GODINA „NOVINA SRBSKIH“.

Za njim je uzeo riječ **g. Veljko Petrović**, književnik, koji govori u ime g. Ministra prosvjete. On je i sam proveo 14 najljepših godina kao sa radnik svih srpskih uredništava i pjesničkim riječima podvlači tegobu novinskog posla na kojoj sarađuju i oni bezimeni „udišući tugaljivi miris štamparske boje i ulja“. Kaže da je naša narodna prosvjeta, kao i nauka i književnost, nerazdvojena od naše žurnalistike, jer su svi naši novinari bili u isto vrijeme i prosvjetni i književni radnici. Danas se zamjera žurnalistici da je suviše senzacionalna i profesionalna, a malo nacionalna i prosvjetna, što on odbija s navodom da se naš raniji život, nacionalni i društveni, mnogo razlikuje od današnjeg. Isto tako odlučno odbija prigovor da će današnje novine ubiti našu knjigu. Čudesni porast naše žurnalistike ne treba da nas plaši, jer je on preduslov za što intezivnije unošenje u narodne slojeve aktivnosti, moralnosti i duhovnosti.

Zatim je govorio **g. Teofilo Đurović**, v. d. šefa Centralnog presbiroa. Govori u ime pretsjednika Ministarskog savjeta. On razvija jednu osnovnu misao: „uloga štampe je velika, često ogromna a ponekad i presudna“. Poznatu krilaticu da je „štampa sedma velika sila“ on ispravlja: „da je štampa prva velika sila, jer nijedna druga sila ne može narodu učiniti toliko zla ili toliko dobra, koliko štampa“. Naši stari novinari su shvatili svoj poziv kao svetu službu narodu, i ovo nesebično i blagorodno shvatanje donosi im priznanje i zahvalnost. Riječ je naravno o „zdravoj štampi“. On vjeruje, da će i današnji pretstavnici štampe poći stopama svojih prethodnika i biti dostojni istog priznanja, koja im svi kulturni ljudi danas ovako vidno manifestuju.

Potpretsjednik Jugoslovenskog novinarskog udruženja i pretsjednik beogradske sekcije **g. Dobrosav Kuzmić** je u malo riječi iznjeo istorijat žurnalistike kod Srba, njenog plasiranja kod publike i naročito formiranje profesionalnog novinarstva. 1882 je osnovano prvo Srpsko novinarsko udruženje. U to vrijeme pada i donošenje Zakona o štampi. 1902 se sastala skupština novinara u Beogradu, kojoj su se odazvali i Srbi iz ostalih krajeva. 1911 je u Beogradu bio kongres sveslovenskih novinara i otvorena je izložba srpskih novina. Ovaj je govor bio informativan i iscrpan.

U ime hrvatskih novinara govorio je pretsjednik zagrebačke sekcije J.N.U. **g. Slavko Jutriša**. Ističući značaj jubileja „Srbskih Novina“ i cjelokupne srpske štampe, prelazi na informisanje o stanju žurnalistike u hrvatskim krajevima. Za cara Josipa II narodna riječ je zanijemila u javnom životu, i prvi hrvatski listovi pišu se njemačkim jezikom („Kroatische Korespondenz“ najprije, a za tim „Luna“ docnije „Agrar Politische Zeitung“). Pod uticajem Napoleonovog nadiranja u naše strane, za Ilirskog pokreta, izlazi u Dalmaciji, u Zadru „Narodni List“ (ranije „Il nazionale“). Austrija je htjela da paralise taj napoleonovski uticaj i radila na osnivanju jednog lista koji bi izlazio na narodnom jeziku, ali joj nije uspjelo. Jutriša ovdje naglašava da se cijela jugoslovenska žurnalistika napojila na jednom ilirskom vrelu. Iz ondašnjeg centra Ilirizma, iz Beča, odlazi Davidović u Srbiju da pokrene „Novine Srbske“, a Gaj u Zagreb, i iste godine — 1834 — osniva „Narodne Novine“, koje su docnije dobile naziv „Ilirske narodne Novine“, pa opet „Narodne Novine“, koje i danas izlaze. Brisan od strane policije, Ilirizam se pretvorio u Jugoslovenstvo i u Zagrebu izlazi „Slovenski Jug“. U ovom nâdiranju narodne svijesti, svi su novinari srpski, hrvatski i slovenački u sudbonosnim momentima dali maksimum volje i energije, slobodu i život.

Posljednji je govorio **g. Stanko Virant**, pretsjednik ljubljanske sekcije J.N.U. On, nažalost nije dao jedan kratak pregled početka i razvitka štampe u Sloveniji, već je istakao da su se srpska, hrvatska i slovenačka žurnalistika uporedno razvijale. Smatra ovih prvih 100 godina naše štampe zavidnim i lijepim uspjehom i izražava nadu da ćemo ujedinjeni zajedničkim snagama dati na tom polju mnogo više.

Poslije ovog govora izložba je otvorena i gosti i publika su pristupili razgledanju.

(nastaviće se)

Štampa i vlasništvo: Odilk Crat. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN, Šibenik. Odgov. urednik: zamenj. Hamilkar Vitaliani